PROPOZYCJE DOSTOSOWAŃ WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
DLA UCZNIÓW Z INTELIGENCJĄ NIŻSZĄ NIŻ PRZECIĘTNA

OGÓLNE WYTYCZNE	• nauczyciel w pracy z uczniem dostosowuje wymagania edukacyjne w zakresie wskazanym przez poradnię w opinii oraz na podstawie własnych obserwacji, • dostosowanie wymagań dotyczy głównie form i metod pracy z uczniem, zdecydowanie rzadziej treści nauczania, • dostosowanie nie może polegać na takiej zmianie treści nauczania, która powoduje obniżanie wymagań wobec uczniów z normą intelektualną, • dostosowanie wymagań nie oznacza pomijania haseł programowych, lecz ewentualne realizowanie ich na poziomie wymagań koniecznych lub podstawowych (zgodnie z zaleceniem poradni); wyznaczony zakres wiedzy i umiejętności powinien dać uczniowi szansę na sprostanie wymaganiom kolejnego etapu edukacyjnego, • w pracy z uczniem posiadającym opinię stosuje się zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i doceniania nawet niewielkich sukcesów dydaktycznych
JĘZYK POLSKI	• obniżenie wymagań edukacyjnych (z zachowaniem wszystkich treści podstawy programowej), • ocenianie wiadomości z materiału programowego podzielonego na mniejsze części, • realizowanie zagadnień o mniejszym stopniu trudności, • formułowanie krótszych i prostszych poleceń, udzielanie wskazówek i pytań pomocniczych, • kontrolowanie stopnia rozumienia poleceń, • zmniejszanie ilości materiału ćwiczeniowego w trakcie bieżącej pracy na lekcji (doraźnie) oraz na sprawdzianach i testach, • dostosowywanie, w tym wydłużanie, limitów czasowych przeznaczonych na wykonanie określonych zadań w trakcie bieżącej pracy na lekcji oraz na sprawdzianach, testach, kartkówkach, • w przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych uczenie tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie), • konstruowanie części poleceń na sprawdzianach w formie

	tekstów z lukami, testów wyboru, zdań niedokończonych
JĘZYK ANGIELSKI	• obniżenie wymagań edukacyjnych (z zachowaniem wszystkich treści podstawy programowej), • ocenianie wiadomości z materiału programowego podzielonego na mniejsze części, • realizowanie zagadnień o mniejszym stopniu trudności, • formułowanie krótszych i prostszych poleceń, udzielanie wskazówek i pytań pomocniczych, • kontrolowanie stopnia rozumienia poleceń, • zmniejszanie ilości materiału ćwiczeniowego w trakcie bieżącej pracy na lekcji (doraźnie) oraz na sprawdzianach i testach, • dostosowywanie, w tym wydłużanie, limitów czasowych przeznaczonych na wykonanie określonych zadań w trakcie bieżącej pracy na lekcji oraz na sprawdzianach, testach, kartkówkach, • w przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych uczenie tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie), • konstruowanie części poleceń na sprawdzianach w formie tekstów z lukami, testów wyboru, zdań niedokończonych
JĘZYK NIEMIECKI	• zmniejszanie ilości, stopnia trudności i obszerności zadań, • dzielenie materiału na mniejsze partie, wyznaczanie czasu na ich opanowanie i odpytywanie (pamiętając, że obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej), • wydłużanie czasu na odpowiedź, • wprowadzanie dodatkowych środków dydaktycznych, • odwoływanie się do znanych sytuacji z życia codziennego, • formułowanie pytań w formie zdań o prostej konstrukcji powołujących się na ilustrujące przykłady, • częste podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowej pomocy, wyjaśnień, • zezwolenie na dokończenie w domu niektórych prac wykonywanych na lekcjach, • przeprowadzanie dyktand indywidualnie w wolniejszym tempie, • dawanie większej ilości czasu i powtórzeń na opanowanie materiału
HISTORIA	• zmniejszanie ilości, stopnia trudności i obszerności zadań,

	• pozostawianie większej ilości czasu na przygotowanie się z danego materiału (dzielenie go na małe części, wyznaczanie czasu na jego zapamiętanie i odpytanie), • wprowadzanie dodatkowych środków dydaktycznych, np. ilustracji, • odwoływanie się do znanych sytuacji z życia codziennego, • formułowanie pytań w formie zdań o prostej konstrukcji, • częste podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowej pomocy, wyjaśnień, • zezwolenie na dokończenie w domu niektórych prac wykonywanych na lekcjach
WOS	• w związku z dużym problemem w selekcji i wyborze najważniejszych informacji z danego tematu wypisywanie kilku podstawowych pytań, na które uczeń powinien znaleźć odpowiedź, czytając dany materiał (przy odpytywaniu proszenie o udzielenie na nie odpowiedzi); podobny sposób postępowania przy powtórkach, • pozostawianie większej ilości czasu na przygotowanie się z danego materiału (dzielenie go na małe części, wyznaczanie czasu na jego zapamiętanie i odpytywanie)
EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA	• w związku z dużym problemem w selekcji i wyborze najważniejszych informacji z danego tematu wypisywanie kilku podstawowych pytań, na które uczeń powinien znaleźć odpowiedź, czytając dany materiał (przy odpytywaniu proszenie o udzielenie na nie odpowiedzi); podobny sposób postępowania przy powtórkach, • pozostawianie większej ilości czasu na przygotowanie się z danego materiału (dzielenie go na małe części, wyznaczanie czasu na jego zapamiętanie i odpytywanie)
MATEMATYKA	• omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności (pamiętając, że obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej), • pozostawianie więcej czasu na utrwalenie danego materiału, • podawanie poleceń w prostszej formie, dzielenie złożonych treści na proste, bardziej zrozumiałe części, • unikanie trudnych czy bardzo abstrakcyjnych pojęć, • częste odwoływanie się do konkretu, przykładu, • unikanie pytań problemowych, przekrojowych, • respektowanie wolniejszego tempa pracy, wydłużanie czasu

	na wykonanie zadania, • częste odwoływanie się do konkretu (np. graficzne przedstawianie treści zadań), szerokie stosowanie zasady poglądowości, • udzielanie indywidualnych instrukcji, • zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie wykonać samodzielnie, • podchodzenie do dziecka w trakcie samodzielnej pracy, w razie potrzeby udzielanie pomocy, wyjaśnień, mobilizowanie do wysiłku i ukończenia zadania, • respektowanie potrzeby większej ilości czasu i powtórzeń dla przyswojenia danej partii materiału, • stosowanie obniżonego kryterium oceniania na każdą ocenę o 10%
FIZYKA	• częste odwoływanie się do konkretu (np. graficzne przedstawianie treści zadań), • omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopni trudności, • podawanie poleceń w prostszej formie, • wydłużanie czasu na wykonanie zadania, • podchodzenie do dziecka w trakcie samodzielnej pracy (w razie potrzeby), • zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie samodzielnie wykonać, • wydłużenie czasu i zwiększenie ilości powtórzeń dla przyswojenia danej partii materiału, • naprowadzanie poprzez pytania pomocnicze, • dostrzeganie i podkreślanie postępów ucznia w nauce
CHEMIA	• stosowanie jasnego i spójnego systemu norm i wymagań, • sprawdzanie rozumienia poleceń, nadzorowanie pracy samodzielnej, • dostosowanie limitów czasowych, • używanie konkretnego, dosłownego i precyzyjnego języka, • chwalenie nawet za niewielkie postępy w zakresie poprawy samodyscypliny i organizacji warsztatu pracy, • stosowanie podczas zajęć pomocy multimedialnych, • zróżnicowanie treści podczas zajęć – przeplatanie mniej ciekawych bardziej atrakcyjnymi, • wspieranie mocnych stron ucznia, • wydłużanie czasu pracy podczas pisania sprawdzianów,

	kartkówek
BIOLOGIA	• przekazywanie poleceń w krótkiej, jasnej formie, • odwoływanie się do bezpośrednich doświadczeń ucznia, praktycznych zastosowań wiedzy i umiejętności szkolnych w codziennym życiu, • zmniejszanie stopnia trudności i obszerności zadań na lekcjach i w pracach domowych, • unikanie pytań przekrojowych, problemowych, • optymalizowanie tempa pracy, dostosowywanie do obserwowanej kondycji psychofizycznej, • wydłużanie czasu na udzielenie odpowiedzi, opanowanie wiadomości, przygotowanie pracy domowej, • przypominanie i utrwalanie wiadomości i umiejętności koniecznych do realizacji aktualnych treści programowych, • przygotowywanie prostszych i krótszych wersji sprawdzianów, obejmujących zakres podstawowy wiadomości i umiejętności materiału programowego
GEOGRAFIA	• obniżenie wymagań edukacyjnych (z zachowaniem wszystkich treści podstawy programowej), • ocenianie wiadomości z materiału programowego podzielonego na mniejsze części, • formułowanie krótkich i prostych poleceń, • unikanie pojęć abstrakcyjnych, problemowych, • kontrolowanie stopnia rozumienia poleceń, • zapewnienie wsparcia w sytuacjach zadaniowych i w przypadku zaobserwowanych lub sygnalizowanych przez ucznia trudności, • zmniejszanie ilości materiału ćwiczeniowego w trakcie bieżącej pracy na lekcji oraz na sprawdzianach i testach, • dostosowywanie limitów czasowych przeznaczonych na wykonanie określonych zadań w trakcie bieżącej pracy na lekcji oraz na sprawdzianach, testach, kartkówkach, • konstruowanie części poleceń na sprawdzianach w formie tekstów z lukami, testów wyboru, zdań niedokończonych
PRZYRODA	• obniżenie wymagań edukacyjnych (z zachowaniem wszystkich treści podstawy programowej), • ocenianie wiadomości z materiału programowego podzielonego na mniejsze części, • formułowanie krótkich i prostych poleceń,

	• unikanie pojęć abstrakcyjnych, problemowych, • kontrolowanie stopnia rozumienia poleceń, • zapewnienie wsparcia w sytuacjach zadaniowych i w przypadku zaobserwowanych lub sygnalizowanych przez ucznia trudności, • zmniejszanie ilości materiału ćwiczeniowego w trakcie bieżącej pracy na lekcji oraz na sprawdzianach i testach, • dostosowywanie limitów czasowych przeznaczonych na wykonanie określonych zadań w trakcie bieżącej pracy na lekcji oraz na sprawdzianach, testach, kartkówkach, • konstruowanie części poleceń na sprawdzianach w formie tekstów z lukami, testów wyboru, zdań niedokończonych
MUZYKA	• uwzględnianie trudności ucznia, • pomaganie, wspieranie, dodatkowe instruowanie, naprowadzanie, pokazywanie na przykładzie, • dzielenie danego zadania na etapy, wydłużanie limitów czasowych, • niezmuszanie do śpiewania czy wykonywania ćwiczeń sprawiających uczniowi trudność, • niekrytykowanie, nieocenianie negatywnie na forum klasy, • unikanie abstrakcyjnych, trudnych dla ucznia pojęć, • udzielanie wsparcia w sytuacjach wysiłku intelektualnego (obniżanie napięcia i wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa, podawanie przykładów, zadawanie pytań, udzielanie wskazówek ukierunkowujących proces wnioskowania, unikanie wyrywania do odpowiedzi), • odpytywanie na bieżąco, wskazywanie najistotniejszych informacji, odwoływanie się do konkretu, bezpośrednich doświadczeń, stosowanie metod poglądowych, • dostrzeganie i ocenianie poprawności toku myślenia, a nie tylko efektu końcowego, • w przypadku zapisu nut na pięciolinii – nieocenianie staranności zapisu, poprawności jego odwzorowania; umożliwienie korzystania z pomocy przy podpisywaniu nut
PLASTYKA	• stosowanie wzmocnienia pozytywnego i motywowanie dziecka do pracy, • zapewnienie większej liczby ćwiczeń, aby uczeń opanował daną sprawność, • podpowiadanie tematu pracy plastycznej, częste podchodzenie do ucznia, ukierunkowywanie w działaniu,

	• liberalne ocenianie wytworów artystycznych ucznia, • w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania niż na ostateczny efekt pracy, • w miarę możliwości pomaganie, wspieranie, podpowiadanie, dodatkowe instruowanie, naprowadzanie, pokazywanie na przykładzie, • dzielenie zadania na etapy i zachęcanie do wykonywania pracy, • dawanie więcej czasu na opanowanie danej umiejętności, cierpliwe udzielanie instruktażu, uwzględnianie wolniejszego tempa pracy
TECHNIKA	• zapewnienie dodatkowego wsparcia w trakcie zajęć – sprawdzanie rozumienia poleceń, nadzorowanie pracy samodzielnej, aktywizowanie, • ograniczanie bodźców przeciążających, • zapewnienie bezpiecznego, przyjaznego miejsca, • stosowanie specjalnych metod pracy, • używanie konkretnego języka, • określenie jasnego systemu oczekiwań i wymagań, • wydłużenie czasu na przetworzenie informacji, wykonanie zadania, • preferowanie metody sprawdzenia wiedzy – testów wyboru, • dostosowanie prac domowych, • wykorzystywanie mocnych stron ucznia, • unikanie odpytywania ucznia na forum klasy, • podczas oceniania branie pod uwagę stosunku ucznia do przedmiotu, jego chęci, wysiłku, • ocenianie wkładu pracy w wykonanie ćwiczeń, • ocenianie rzeczywistych indywidualnych postępów w nauce, • stosowanie różnego rodzaju wzmocnień, tj. pochwał i zachęt, • ograniczanie w wypowiadaniu się na określony temat do kilku prostych zdań, • naprowadzanie podczas wypowiedzi ustnych poprzez pytania pomocnicze
INFORMATYKA	• częste odwoływanie się do konkretu (np. graficzne przedstawianie treści zadań), szerokie stosowanie zasady poglądowości, • omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności (pamiętając, że obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej),

	• podawanie poleceń w prostszej formie (dzielenie złożonych treści na proste, bardziej zrozumiałe części), • wydłużanie czasu na wykonanie zadania, • podchodzenie do dziecka w trakcie samodzielnej pracy, w razie potrzeby udzielenie pomocy, wyjaśnień, mobilizowanie do wysiłku i ukończenia zadania, • zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie samodzielnie wykonać, • dawanie większej ilości czasu i powtórzeń dla przyswojenia danej partii materiału
WYCHOWANIE FIZYCZNE	• uwzględnianie trudności ucznia, • udzielanie pomocy, wsparcia, dodatkowego instruktażu; naprowadzanie, pokazywanie na przykładzie, • dzielenie zadania na etapy i zachęcanie do wykonywania go „malutkimi krokami”, • niezmuszanie do wykonywania ćwiczeń sprawiających uczniowi trudność, • wydłużanie czasu na opanowanie danej umiejętności, cierpliwe udzielanie instruktażu, • niekrytykowanie, nieocenianie w sposób negatywny na forum klasy, • podczas oceniania branie pod uwagę przede wszystkim stosunku ucznia do przedmiotu, jego chęci, wysiłku, przygotowania do zajęć (np. strój sportowy), • włączanie do rywalizacji tylko tam, gdzie uczeń ma szanse wykazać się umiejętnościami i odnieść sukces
RELIGIA	• ocenianie wiadomości z materiału programowego podzielonego na mniejsze części, • realizowanie zagadnień o mniejszym stopniu trudności, • formułowanie krótszych i prostszych poleceń, udzielanie wskazówek i pytań pomocniczych, • kontrolowanie stopnia rozumienia poleceń, • zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie wykonać samodzielnie, • zmniejszanie ilości materiału ćwiczeniowego w trakcie bieżącej pracy na lekcji (doraźnie) oraz na sprawdzianach i testach, • dostosowywanie, w tym wydłużanie, limitów czasowych przeznaczonych na wykonanie określonych zadań w trakcie bieżącej pracy na lekcji oraz na sprawdzianach, testach,

	kartkówkach, • konstruowanie części poleceń na sprawdzianach w formie tekstów z lukami, testów wyboru, zdań niedokończonych